

PERFORMANCE/SPEL | NEDERLANDSE PREMIÈRE | EXETER, ENGELAND

KALEIDER

The Money

SETH HONNOR OVER *THE MONEY*

'The Money gaat niet over geld'

Op een weekendje weg met vrienden doet Seth Honnor de allereerste versie van *The Money*. Hij sluit ze op in een caravan in Cornwall, legt geld op tafel en geeft één opdracht: 'Bepaal wat we met het geld gaan doen.' Hij geeft hen geen regels, geen tijdslimiet, maar slechts een kleine kanttekening: de beslissing moet unaniem zijn. Honnor lacht: "Ze zijn nog steeds boos op me."

Als ik Seth Honnor vraag me uit te leggen wat *The Money* precies is, rollen de zinnen zo soepel uit zijn mond dat onmiddellijk duidelijk wordt: deze vraag beantwoordt hij vaker. Niet gek, want *The Money* ging in 2013 in première en toert nog steeds de wereld over. In augustus speelt Honnor's Britse gezelschap Kaleider de voorstelling voor het eerst in Nederland: op Noorderzon.

'In *The Money* heeft iedereen evenveel macht'

Net als in die caravan in Cornwall legt Honnor op Noorderzon het geld op tafel. Het is aan het publiek om te beslissen wat er met dat geld wordt gedaan. Dat publiek bestaat uit 'deelnemers' en 'stille getuigen'. De spelers zetten geld in en doen mee aan het beslissingsproces, de getuigen kijken in stilte toe. Na zestig minuten slaat de gong. Als de spelers in één uur tijd tot een unaniem besluit zijn gekomen, mogen ze het geld uitgeven. Wanneer dat niet lukt, verschuift de pot naar een volgende voorstelling. In *The Money*, vertelt Honnor, heeft iedereen evenveel macht. Zelfs de stille toekijker kan zich op het laatste moment inkopen en meedoen aan het beslissingsproces. "Gebeurt dat weleens?", vraag ik. Zijn ogen worden groot en Honnor knikt: "Soms zelfs in de laatste 30 seconden!"

VRIJDAG THEATER | 90 MIN

ma 27 aug | 19:30 en 21:30 uur | di 28 aug | 21:30 uur

wo 29 aug | 19:30 en 21:30 uur

entree | 12,50 (Stille Getuige) of 10 (Deelnemer)

taal | Nederlands

N
D
E
R
Z
O
N

“Het heet *The Money* en ja, er ligt geld op tafel, maar nee, *The Money* gaat niet over geld.” Volgens Honnor gaat de voorstelling over hoe we samen tot een besluit komen. Al gaat *The Money* niet over geld, toch drukt het gewicht van die kleine briefjes zwaar op het publiek. “Soms willen mensen het geld in de voorstelling uit het zicht hebben”, grijnst Honnor. “Laten we het even verstoppert, zeggen ze dan. Maar het vindt altijd weer z'n weg naar de tafel.”

Het klinkt misleidend simpel, zegt Honnor, maar *The Money* is wel degelijk strak gestructureerd. Er is een haast onmerkbaar dramatische structuur. “Er was een vrouw die de voorstelling al vier keer had gezien en nog steeds niet door had dat er muziek in speelde.” Ik hoor protesterende geluiden op de achtergrond. Honnor lacht: “Oh oeps, ze zit hier op kantoor.”

‘Het is geen sociaal experiment, maar een performance’

Nadat hij *The Money* in verschillende delen van de wereld heeft gespeeld, ben ik benieuwd of Honnor culturele verschillen opmerkt. Zo las ik in een eerder interview dat in China het publiek een populariteitswedstrijd hield en de winnaar het geld mee naar huis mocht nemen.

Honor deelt dat soort sensationele anekdotes niet. “Iedereen wil altijd weten wat de verschillen tussen landen zijn. Natuurlijk zie ik verschillen, maar daar draait *The Money* voor mij niet om.” Honor beschermt zijn publiek: “Het is niet aan mij om te oordelen.” Het blijkt dat niet alleen journalisten, maar ook sociale wetenschappers hem met dit soort vragen bestoken. Die laatste wuift hij weg: “*The Money* is geen sociaal experiment, het is een performance.” Volgens Honor is het te simplificeren om aan de hand van vier performances een conclusie over een cultuur te trekken.

“Waar de voorstelling ter wereld ook speelt, in essentie blijft het dezelfde voorstelling.” Het publiek krijgt dezelfde opdracht en komt al dan niet tot een unaniem besluit. “Wat er met het geld gebeurt, is voor de voorstelling zelfs niet van belang”, zegt Honor. Ik knik begrijpend, en toch kan ik het niet laten: “Welke beslissing is je altijd bijgebleven?”

‘Als we in een systeem zitten, hebben we geen idee wat er allemaal speelt’

“Vooruit dan maar”, lijkt Honor te denken en hij vertelt: “In de Verenigde Staten stapte een stille getuige naar voren. Een dominante charismatische man keerde zich naar de spelers en zei bot: ‘Ik vind jullie ideeën helemaal niets, ik heb een beter idee.’ De man wilde van het geld teddyberen kopen en een fonds oprichten voor de lokale politie. Wanneer er bij een incident een kind betrokken was, kon de politie dat kind een knuffelbeertje geven. Jaren later ontving ik een email met een foto met een politiemann, een kind en zo'n beertje.”

Honor straalt.

Na zestig minuten is met het slaan van de gong de voorstelling niet voorbij. “Ik zou het publiek dan nooit zomaar terugzetten in de maatschappij.” Het publiek krijgt een drankje en praat met elkaar na over het afgelopen uur. “Als we in een systeem zitten hebben we eigenlijk geen idee wat er allemaal speelt”, vertelt Honor. Door die bubbel opnieuw te creëren valt in *The Money* misschien wel het kwartje bij ons.

“Ik heb er zin in, maar ben ook een beetje bang”, beken ik. Honor stelt me gerust: “Maak je geen zorgen. Ik heb een hekel aan participatie in het theater. Deze voorstelling is gemaakt met dat in mijn achterhoofd: het is een veilige ruimte.”